

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Svetovni položaj.

Bivši minister dr. Mataja je imel nedavno na Dunaju zanimivo predavanje o svetovnem položaju, ki je izzvalo v javnosti dovolj pozornosti. Iz govora, ki je bil podan seve iz nemškega vidika, a v razmeroma dosti objektivni luči, podajamo sledeče misli:

Težave in zmede, ki vladajo v vsej Evropi, imajo svoj izvor ne samo v pariških mirovnih pogodbah, marveč tudi v svetovni vojni sami. Za dobo dobrih štirih let so bile razveljavljene vse pravne in postavne norme, kar je bilo prej prepovedano, je v vojni postalo časti- in hvalevredno, vse človečanske dobrine s človeškim življenjem vred so izgubile v svetovni vojni svojo vrednost. Tako je moralna vojna zapustiti strahovite in uničujoče posledice za duševno življenje narodov. Kar je vojna zapustila, so bili poleg razvalin in podrtij le še vojni dobičkarji, pohabljeni in vojne sirote.

Po vojni je Francija imela možnost, da se sporazume s svojim dednim sovražnikom Nemčijo, a se te možnosti ni poslužila. Pri tem pa ne smemo prezreti, da je v dobi tik po vojni vladala še povsod po svetu misel sovraštva. Francozi so se v svojem prepiru z Nemci čutili osamljene, zato so zahtevali od Anglije in Amerike jamstvo za varnost in od Nemčije pa razorožitev. Prvega niso dosegli, v drugem sta stavili Amerika in Anglija pogoj, da se po Nemčiji razorožijo tudi ostale države. Nemčija je šla v dobi demokracije dosledno pot sporazuma z nekdanjimi sovražniki, a razrvani nemški duši je bil tempo njene vlade prepočasen. Posledica te nestrpnosti je bila zmaga narodnega socializma, ki je kljub lepim ciljem zašel na pogubna stranpota, se začel izživljati v sovraštvu do drugih narodov, končno zadivjal celo proti ljudem in skupinam v lastnem taboru ter končal s splošno oborožitvijo Nemčije.

Francija stoji danes na stališču mirovnih pogodb. Francoski narod odklanja iz dna svoje duše vsako misel na novo vojno. Do nasledne politike pa bo prišel šele, ko bo prepričan, da je nova vojna z Nemčijo neizbežna. Danes se nahaja že na tej poti in dvainsedemdesetletni minister Barthou je zaveden in odločen zastopnik smeri, ki odklanja vsako zблиžanje z Nemčijo.

Italija in Anglija skušata pomirjevati. Nemčija je s svojim nasiljem nad Avstrijo skoroda zaigrala italijansko naklonjenost, ker Italija ne želi ne priključitve in tudi ne narodno-socialističnega režima Avstrije. S tem bi namreč Italija izgubila velik del svojega vpliva v srednji Evropi in na Balkanu. Te politike ne razume nobeden bolje od Mussolinija in noben poizkus Nemčije proti tej smeri ne bo zamogel biti uspešen.

V Angliji je našla Franciji naklonjena vladna politika močan odpor v jako mero-dajnih in uglednih liberalnih krogih. Ti krogi so bili do slednjega mnenja, da je na sebi krasno nemško ljudstvo zavajala na stranpota le pruska plemiška klika in predvsem bivši nemški cesar. Ti Angleži so bili uverjeni, da se vrne Nemčija po vojni nazaj v svojo veliko dobo, ko je prvačila na umetniškem in znanstvenem polju. Danes so ti angleški krogi najkrutejše razočarani in se jim zdi režim Adolfa Hitlerja hujši od režima cesarja Viljema, zato ta režim v Angliji tudi nima več niti enega iskrenega prijatelja. Tudi niso več dostopni

v Angliji za mnenje, da so mirovne pogodbe v prvi vrsti krive težavnemu današnjemu položaju.

Napačna politika Nemčije ima za posledico, da se je rešila osamelosti sovjetska Rusija. Mnoge države namreč smatrajo nemško nevarnost za neprimerno bolj ogrožajočo kot sovjetsko. K temu še pride, da potiska Japonska v svojem nasilju tudi Ameriko vedno bolj na stran sovjetske Rusije, tako da se tam

na vzhodu razvija drugo ognjišče svetovnega nemira. Ne smemo še pozabiti, da je danes nemirna vsa Azija, ker je svetovna vojna omajala evropska gospodstva nad drugobarvnimi plemeni.

Nemogoče je najti pametno pot iz te splošne zmede. Le vrnitev narodov k Bogu bi zamogla ustvariti med narodi razpoloženje, iz katerega bi se rodila vzajemna družina narodov.

Druga nemška revolucija.

Da v Nemčiji že davno ni nekaj v redu, je postalo z zadnjimi tedni očitno. Nedavno je nastopil podkancler Papen proti radikalnemu krilu hitlerjanskega gibanja, ki je več ali manj socialističnega značaja in zahteva odločnejšega nastopanja Hitlerja in njegovih proti nemškemu kapitalizmu. Objava Papenovega govora je bila v Nemčiji na kanclerjev ukaz prepovedana. Koncem minulega tedna pa se je na nemškem odru odigral drugi, mnogo žalostnejši prizor. Del hitlerjanskih napadalnih čet se je namenil, da se **dvigne proti stranki in voditelju**, ki sta se mu zdela kljub korakom proti Papenu preveč popustljiva. Na čelu teh čet je stal Hitlerjev najožji in najstarejši sobojevnik vodja vseh nar. soc. napadalnih čet in državni minister Röhm. Po danes še nejasnih vzrokih je bil v organizacijo nameravane revolucije zapleten tudi bivši kancler Schleicher ter celo emisarij sovjetske države.

Vlada je bila o nameravanem puču v Monakovem pravočasno obveščena ter je takoj odredila vse potrebne protiukrepe. Kancler sam je odhitel v Monakovo ter osebno odstavil in aretiral voditelja pučistov ministra Röhma. Istočasno je bilo ustreljenih v drugih nemških mestih sedemajst voditeljev napadalnih čet. O priliki aretacije je bil v Berlinu ustreljen general Schleicher ter njegova žena. Kancler je s pomočjo armade in policije ostal gospodar položaja.

S čiščenjem napetega položaja so prišle na dan tudi zadeve okoli voditeljev hitlerjanskih napadalnih čet, ki govorijo čudno besedo v kakovosti tega dela nove Nemčije. Kancler je takoj po aretaciji Röhma, ki se je

nato sam sodil s samokresom, odredil, da se ima čimprej odstraniti vse, kar je vodjem hitlerjanskih napadalnih oddelkov v javnosti jemalo ugled, tako njihova brezmejna potrata državnih denarjev za pojedine, avtomobile i. dr.

V svojem bistvu je nameravana druga revolucija v Nemčiji **vstaja socialističnega krila hitlerjancev**, ki se je sklicevalo na nekdanje Hitlerjeve besede o odločnem nastopanju proti nemškemu kapitalizmu. Nekdanje socialistične ali celo boljševistične besede sedanjega voditelja Nemčije niso mogle ostati množici brez odmeva in z vedno glasnejšim glasom je zahtevala izpolnitev nekdanjih voditeljevih obljub in radikalnega nastopa proti sedanjim kapitalističnim zastopnikom nemškega nacionalizma. Te zahteve je sedaj Hitler udušil ne več kot voditelj množice, marveč kot kancler s pomočjo državnega aparata in vojašine.

Po izrecni kanclerjevi izjavi hoče biti bodoča narodnosocialistična smer nepopustljiva proti kapitalistični desnici nemških nacionalcev in radikalni socialistični levici ter iti zlato srednjo pot. Vprašanje je, v koliko bo ta nakazana smer dejansko zamogla ostati trajna, če naj nar. soc. gibanje ne poplitvi in se porazgubi v pesku. S tem trenutkom bise oprostile temne sile, ki jih doslej zadržuje gibanje s svojo disciplino in železno voditeljevo voljo. Opravičena pa je bojazen, da postane nejasnost ciljev hitlerjanskega gibanja nekoč usodna za Nemčijo in s tem za Evropo. Tak vsaj je nauk iz prizora, ki se je odigral na nemškem odru minuli teden.

Kancler Dollfuss se sestane z Mussolinijem. Koncem tega tedna se poda kancler v Riccione, da se tam sestane z italijanskim vladnim šefom. Spremljala ga bo njegova družina. Razgovori se bodo sukali okoli podonavskega vprašanja. Baje bo kancler prosil Mussolinija za še odločnejši nastop za varstvo neodvisnosti države.

Novice iz naše države. Narodno-socialistični atentati se množijo naprej. Hitler in Habicht ne marata popustiti v avstrijskem vprašanju. Minuli teden je bilo izvršenih cela vrsta eksplozij in atentatov. V Kapfenbergu na Štajerskem je postal žrtev nasilja tudi tamojšnji kaplan Eibel. Umor je med ljudstvom vzbudil ogorčenje. To nasilje kakor tudi zadnji dogodki v Nemčiji znajo pospešiti pridružitve avstrijskih nacionalnih krogov kanclerjevi smeri. Tako pišejo celovške „Freie Stimmen“: Nacionalno gibanje v Avstriji noče nobenega opravka s terorjem novomodnih socialistov. Na času je, da vzamejo vodstvo nacionalnega gibanja v roke ljudje v državi sami. Šestdeset let je avstrijski nacionalizem stal v obmejnem boju in sme s ponosom trditi, da ni žrtvoval niti metra zemlje. Zato ni potreba, da mu

govorijo o nemštvu drugi ljudje. — Tudi kancler je predzadnjo nedeljo naslovil na vse avstrijske nacionalne organizacije poziv, naj se odločijo za ali proti državi. — V državi je bilo doslej discipliniranih 394 uradnikov.

Italijani plenijo primorske narodne noše. Fašisti zaplenjujejo v Primorju slovenske narodne noše, ker se jim zde nevarne za italijanski narod in državo. Ta način tatvine nazorno kaže blazno sovraštvo, ki navdaja fašizem do vsega slovenskega. Gotovo je edinstven v zgodovini slovenskega naroda.

Albanci se buniijo proti Italiji. Nedavno se je pred albanskim pristaniščem Dračem pojavila italijanska mornarica nenapovedana, da s tem očitno demonstrira proti vedno bolj narasčajočemu odporu albanskega prebivalstva proti italijanskemu vmešavanju v albanske zadeve. Razpoloženje med Albanci je revolucionarno in množe se celo dejanski upori. V slučaju revolucije bi znali nastati resni mednarodni zapletljaji.

Prisrčne besede ministra Barthou-ja Jugoslaviji. Jugoslavija je sprejela francoskega zunanega ministra kar najsvečaneje. V narodni skupščini je imel nato Barthou velik go-

vor, v katerem je med drugim dejal: Zastopniki Jugoslavije, Srbi, Hrvati in Slovenci, pri našam vam pozdrave Francije. V njenem imenu pozdravljam kralja Aleksandra, ki ravno te dni slavi 20 letnico, odkar je začel slavno vršiti vladarske posle, čigar plemenitost in pravičnost dokazujeta edinstvo dostojnega, velikega in poštenega naroda, ki si želi miru, vrednega ponovno pridobljenih pravic. Vi ljubite Francijo, ki ste jo pozdravili z navdušenim vzklikanjem in ki ga ne bom nikdar pozabil. Francija ljubi vas. Med našima dvema narodoma obstojita vzajemnost in spoštovanje, čigar pravo ime je bratstvo. — Barthou je pred odhodom še povabil kralja Aleksandra v Pariz.

Vesti iz ostalega sveta. V Trstu bo naša država dobila svoje pristanišče. Za prvega generalnega konzula tam je bil imenovan vodja tirolskega Heimwehra Richard Steidle, ki je svoje mesto že nastopil. — Nevarno je zbolel nemški državni predsednik Hindenburg. Bojijo se za njegovo življenje. — Med Poljsko in Litavsko bo te dni sklenjen sporazum v najspornejši točki medsebojnih odnošajev obeh držav: v vprašanju pripadnosti mesta Wilne in okolice. Sporazum med obema državama je pospešilo rovarjenje nemških hitlerjancev za priključitev k Nemčiji. — V Španiji imajo nove nemire. Uprla se je Katalonija, ki zahteva zase popolno neodvisnost in samostojnost. Španska vlada je poslala tja vojaščino in morarico. — Predsednik turske republike Kemal paša v kratkem poseti Beograd. Njegov prihod bo potrdil, da se Turčija odslej popolnoma odreka prijateljstvu z Italijo. — Na Bolgarskem čistijo. Stranke so odpravljene, časopisje je pod nadzorstvom. Vlada pripravlja tudi novo ustavo, ki bo na stanovski podlagi. Voditelji stanov bodo imenovani kot v Italiji ali Nemčiji.

Predpogoji narodostne pravičnosti.

Doba, ki jo preživlja danes naš slovenski rod na Koroškem, sliči v nečem oni okoli leta 1848, ki je prava rojstna letnica politične demokracije stare avstro-ogrske monarhije. Slovanski narodi stare države so tedaj v prvo zaslutili vso veličino narodne samobitnosti, ker šele s svobodo demokracije so se jim odpirala vrata do nje. Po stoletju narodnostnega boja se je razbila monarhija ob nezmožnosti rešitve zastavljene ji naloge. Danes stopamo v dobo avtoritarnega vladanja, ki je prelomil z vso dosedanja liberalno miselnostjo in se postavlja na temelje naroda in narodnega voditeljstva. V ekstremu nacionalnega fašizma je neprimerno nasilnejši in nevarnejši narodom, ki so mu določeni v sožitje v isti državi. Na ljubo svojemu narodu in njegovi čistoči žrtvuje italijanski in nič manj nemški fašizem interese drugorodnih manjšin in se pri tem ne ustraši niti korakov v skrivnostno versko-narodno

življenje, da izbriše slednjo drugorodno sled. Ureditve manjšinskega vprašanja v katoliški avtoritarni državi pa je avstrijsko manjšinsko vprašanje.

Slednja rešitev se zdi na prvi pogled enostavna in je v teoriji podana v kanclerjevih besedah „naj se da tudi narodnim manjšinam, kar jim gre“. Praktična izvedba te obljube pa je neprimerno težja. Dosedanja liberalna miselnost je zapustila mnogo sledov tudi v pojmovanju naroda in narodne zavesti. Zrahljala je vezi med narodom in poedincem, zrahljala vezi med raznimi panogami narodnega življenja, zrahljala končno vezi med narodnimi deli in njihovo celoto, tako da je od pristne narodne zavesti, ki vidi v narodu in njega delih in njega izživljanju le življenje enega nevidnega narodnega telesa, ostal je še meglen pojem nejasne vsebine. Večje in usodnejše so posledice tovrstnega raznarodovanja kot vsi ostali zavestni in nasilni poizkusi odtujevanja poedincev in skupin narodni družini. Usodnejše posledice zato, ker niso ostale brez sledov in vpliva tudi v miselnosti manjšine same, da ne govorimo o sledovih in vplivih v miselnosti mnogih zastopnikov večinskega naroda, ki vidijo v ugoditvi te ali one manjšinske zahteve celo jedro problema.

Jezik in duh sta sveta vira narodno-občestvenega življenja in narodna pravica je le tam, kjer uživata narodni duh in narodni jezik polno spoštovanje in svobodo. Zato ne gre pri ureditvi manjšinskega vprašanja v naši državi za kako šolsko ali celo samo upravno svoboščino, marveč za tem, da se večinski narod pribori do spoštovanja duha in jezika drugorodnih manjšin in iz tega spoštovanja omogoči in podpre njun razvoj. Zato ne gre toliko za kake odredbe ali ukrepe oblasti v prilog članom manjšine, marveč za tem, da se večinski narod pribori do onega pojmovanja narodnosti, ki ne loči narodne zvestobe od državne zvestobe. Da država dovede najprej v večinskem narodu do tega miselnega preokreta, se nam zato zdi kot prvi predpogoj narodnostne pravičnosti. V tem mora zreti potem tudi manjšina najboljši dokaz dobre volje države za rešitev tega vprašanja.

Priznavamo, da so tod storjeni vsaj prvi koraki. Kanclerjeve besede, izjave drugih merodajnejših oseb so dušeče dosedanje ozračje v marsičem spremenile. Ne motimo se pa, če danes ponovimo taisto zahtevo na kroge, ki danes v deželi predstavljajo politično oblast, t. j. kroge okoli deželne vlade in vodstva domovinske fronte. Na času je, da se ukine vse „raznarodovalne uspehe“ raznih društev, šolskega sistema, uradov, skratka vseh ustanov, ki so si doslej lastile pravico soodločevanja o usodi narodnih manjšin in sicer lastile v duhu nasilja in krivice. Kdor se hoče iskreno lotiti rešitve manjšinskega vprašanja v državi in deželi, naj torej tudi ukine vse razdirajoče delo, ki bi znalo njegove poizkuse že vnaprej

razveljaviti. Ne da se dobro graditi, če hkrati drugi podirajo. Le iz teh predpogojev zamore resnično vzrasti enakopravnost narodne manjšine, katero taista terja zase na kulturnem, gospodarskem, socialnem in političnem področju.

Slovanske narodne manjšine v Avstriji so danes v ugodnejšem položaju kot njihovi narodi v dobi monarhije. V ugodnejšem zato, ker jim je narodnostno pravičnost država sama obljubila pač v spoznanju, da bi pravo nasilje izpodkopalo tudi njene temelje. Iz srca ji želimo uspeha v prepričanju, da tako dovede avstrijsko ljudstvo do resničnega miru in vzajemnosti. Pa naj bi se državni in deželni voditelji hkrati zavedali besed, ki jih je leta 1849 izgovoril naš voditelj Einspieler: Alles Predigen vom Frieden ist zwecklos, wenn ihr keine Befriedigung gebt.

DOMAČE NOVICE

Pliberk (Primicija). Na praznik apostolov-prvakov Petra in Pavla je bil v celovski stolnici med drugimi posvečen v mašnika diakon g. Komar Jože. — V nedeljo, dne 7. julija daruje imenovani, ki je rodom Slovenec iz Pliberka, v domači župniji v Pliberku slovesno prvo sv. mašo. Slavnostni pridigar je č. prov. Fertala iz Pokrč.

Pokrče—Dolina (Cerkveni shod). V nedeljo, dne 8. julija se vrši v romarski cerkvi Marija v Dolini veliki cerkveni shod, ki je vsako leto privabil veliko število Marijinih čestilcev. Spored je običajen, priložnost za spoved tudi na predvečer. Slovesno božjo službo daruje mil. stolni kanonik V. Podgorc. Podjunčani, prihitite na ta dan od vseh strani k svoji zaščitnici!

Radiše (Izredna slovesnost in drugo). V nedeljo 24. junija, na god sv. Janeza Krstnika smo s prirčno slovesnostjo blagoslovili spominsko ploščo na grobu Janeza Vidovica, bivšega radiškega župnika in stolnega kanonika. Plošča nosi v besedah samo njegovo ime, v slikah pa pove, kako veliko službo je rajni vršil v življenju. Bila je namreč pokojnikova želja, da se po njegovi smrti napravi na steno radiške cerkve znamenje križa z njegovim imenom in brez drugega besedila. Želja mu je bila izpolnjena na prvi njegov imendan v večnosti. Plošča kaže v reliefu Kristusa na križu, obdanega od štirih evangelistov, dveh angelov, Marijinega oznanenja in Janezovega krsta v reki Jordan, spodaj pa je kelih, katerega hočejo prijeti od starosti usahle roke, da bi še enkrat darovale pravno daritev. Za Kristusovo glavo vidiš vzhajati sonce novega življenja. Tako je spomenik posebnost in naj bi si ga ogledal, kdor pride k nam. Pred blagoslavljanjem spominske plošče je govoril č. provizor Jank o pomenu plošče.

PODLISTEK

Venceslav Winkler:

Cesta mimo cerkve.

Ponatis iz Mladike.

(Konec.)

Potem je šlo nedeljo za nedeljo, kakor je hotel Jerman.

„Blagoslovljeno vino!“ so mrmrali možje.

Vso jesen jih je živila dobra letina. Z zimo so hodili preganjat dolgočasje in mraz. In Jerman je znal tako govoriti! Potem so prišli prazniki. Tudi teh Jerman ni pozabil.

„Pridite! Pridite!“ je vabil gospod Janez. — Ljudje so molčali.

„Ko pa ne razume življenja, star je že,“ je dejal tu pa tam kdo... — Pred spomladijo je krstil prvega nezakonskega otroka.

„Zdaj se je začelo,“ ga je streslo. „Pustite Jermana!“ je zahropel včasih komu. — „Ko pa vi ne razumete“, so odkimavali ljudje.

*

Tiha misel o odgovornosti je stopila pred gospoda Janeza. Najprej se je izognil z nejevoljno kretnjo.

„Storil sem svojo dolžnost, zdaj lahko počivam,“ se je potolažil. Ni mogel doumeti,

da bi ga lahko kaj prisililo, naj stopi na cesto in gre za ljudmi.

„Ponižanje!“ ga je obšla neprijetna misel. Za nič ni hotel več misliti na to. Pa misel se je vračala in vračala. Sredi noči je planil iz sanj in se začudil. Pravkar mu je bilo tako lepo. Od hiše do hiše je hodil in ko je prišel do klanca, je bilo pol fare za njim, ljudje so se gnetli po novi cesti, po klanecu, velika farna cerkev je bila premajhna.

„Ah!“ se je stresel, ko je spoznal, da je povsod tema brez ljudi. In pri Jermanu še mogoče ta hip kvartajo...

Treba bi bilo vendarle stopiti od hiše do hiše. Tako prazna je cerkev,“ je zamrmral.

Potem je dan za dnem prebiral. Zgodilo se je že, da je stopil celo na prag s trdnim namenom, da mora nekaj izpremeniti. Ko pa je pogledal po vasi in so mu obstale oči na beli Jermanovi hiši, se je stresel in vzdihnil. Za hip je pomislil, če ni vse skupaj le osebno sovražstvo in užaljenost, in z bridkostjo je spoznal, da je preveč oseben. Skušal je razjasniti Jermanovo podobo, a je dobro občutil, da bi ne mogel biti topel in iskren z njim.

„Cesta mimo cerkve“, je venomer utripalo v njem.

Dan za dnem ga je preganjala kamenita cesta. Okoli Jermana se je nagnetla množica obrazov in najbližji mu je bil obraz črevljarja in godca Petrinčka.

Preko vseh obrazov je pa ves čas rastla tista misel, da bi vstopil, prijel vse za roke in jih odpeljal.

„Smejali se bodo, prekrasno je“, je dvomil. „Že ko bom izrekel prvo besedo, bom moral osramočen oditi in Jerman se bo na vse grlo smejal za menoj...“

Odločno se je otreseel neprijetnih misli in stopil za delom. Spravil se je h knjigam, nato je vzel brevir in začel moliti. Pa sredi molitve je obstal in prevzelo ga je: „In vendar bom moral stopiti.“

*

Ko so se spet odprla vrata in je nekdo vstopil, je godec Petrinček nenadoma obstal. Pesem mu je ugasnila, smeh je izginil, preplazene oči so zastrmele v novega gosta.

„Igraj, hudič!“ je zatulil nekdo sredi sobe. „Dober večer Bog daj!“ je rekel počasi in trudno župnik Janez.

Zdaj so zares osupnili. Odnekod je prihitel župan Jerman, lepo pozdravil in povabil gospoda župnika v malo sobo, tam je mir, tukaj pa kričijo in plešejo.

„Bom kar tu ostal!“ je razložil počasi gospod Janez in sedel za mizo v kotu.

Potem je zagledal Petrinčka.

„Kaj pa ti? S harmoniko se vlačiš po vasi, pa post je! Te ni sram?“

Petrinček je povsod glavo in zagodrnjal nekaj o težkih časih.

nakar je pokojnikov prijatelj č. prof. Kern izvršil cerkveni obred. — Naš mladinski dan koncem maja se je vršil seve popolnoma nemško, ker tudi danes nima učiteljstvo za slovenske težnje nikakega zanimanja. V juniju je bila ustanovljena krajna domovinska fronta. Pri tem se je čuditi, da imajo tisti, ki nas pošiljajo čez mejo, zanjo tako malo zanimanja. S kljukastimi križi sta bili nedavno obdarjeni vasi Dvorec in Kozje. — Pogorelo je pd. Jelenovo pohištvo v Dvorcu, pri tem je zgorelo tudi nekaj živine in precej obleke. Škoda je le delno krita z zavarovalnino.

Bilčovs (Ustanovni shod domovinske fronte) se je vršil pri nas 24. junija. Tudi pri nas je ljudstvo državi povsem lojalno in je zato prihitelo v velikem številu poslušat govornika-Nemca iz Celovca, ki sta pojasnjevala, kako je prišlo v Avstrijo do razmer, v katerih živimo, kako je kancler dr. Dollfuss v pravem trenutku vzel oblast v svoje roke in skuša preurediti novo Avstrijo na krščansko-stanovski podlagi. Izvajanjem je ljudstvo pritrjevalo, kar je dokaz, da mu je kanclerjevo delo po volji. Tako daleč se tudi mi strinjamo z izvajanjem. Z lahkoto bi se bila pri nas dala ustanoviti lepa in enotna, vse sloje našega ljudstva združujoča podružnica domovinske fronte, posebno še raditega, ker sta oba govornika naglašala, da je namen podružnice med drugim tudi ta, da zedini in spravi na tej podlagi vse prej raztrgane in skregane stranke, kar bi se ji gotovo tudi posrečilo. Kanclerjev in tudi domovinske fronte namen je, da preneha staro sovraštvo in needingst, katerega ni malo med ljudstvom in fronta bi bila skupna hiša razdvojenih bratov. Da bi se ta namen bil pri nas dosegel, je ležalo v rokah pripravljalnega odbora. Ako bi se bil ta po pameti in ne po strasti in sovraštvu posvetoval z vsemi v poštev prihajajočimi stanovci in tudi zastopniki bivših strank, bi se gotovo dalo doseči sporazum, kakor je bil to slučaj v drugih krajih. Pri nas bi bila naloga še enostavnejša, ker je občina stoddostno kmečka in slovenska. Pa posegla je vmes oseba, ki je že dolgo čakala na trenutek, ko bo zamogla zadati slovenski stvari v Bilčovsu smrtni udarec in to pod krinko domovinske fronte. Tako se je po nasvetu te osebe postopalo: Na posvetovalni sestanek ni bil vabljen ne župan, ne župnik, ne kateri drugi zastopnik Slovencev, ampak sami zastopniki Slovincem nasprotnih strank. Na odborovi listi so nadučitelj Alojz Eder, učitelj Hans Winkler in kmečki fant pd. Krušce Hanzej. To listo je okrajno vodstvo potrdilo, četudi se mu je svoječasno predložila druga, vse stanove upoštevajoča lista. Proti takemu postopanju se je od slovenske strani ugovarjalo, češ da se s tem Slovence popolnoma odbije, nakar je eden govornikov odgovoril: Župnik ne sme biti odbornik, ker je dogovor s škofijstvom, da duhovniki ne smejo biti člani političnih društev, (v isti sapi

pa se je trdilo da je fronta nepolitična!), župan da je z občino preobremenjen, g. Ogris pa je poslanec. Mi lahko dostavimo: ker so vsi trije Slovenci in zato nadučitelju neljubi. Kako je z opravički okoli šole in kako je z njihovo domovinsko ljubeznijo, niti nočemo dalje vpraševati. Na misel nam pri tem pride svetopisemska zgodba: Izraelsko ljudstvo je mnogo trpelo pod kraljem Roboamom in je zato poslalo k njegovemu nasledniku Jeroboamu ob začetku njegovega vladanja svoje odposlance, stare preizkušene moše, ki so ga prosili, naj bi bil mil in prizanesljiv vladar, le tako sme upati na neomajeno zvestobo ljudstva. Kralj jih je poslušal in obljubil, da jih pozneje spet pokliče. Med tem časom pa je sprejel mlade, neizkušene poslance in jih je vprašal za njih mnenje. Rekli so mu: Bodi strog in neizprosni z ljudstvom, le tako ga boš imel v svoji oblasti. Mlademu kralju se je dopadel njihov nasvet in je rekel starim: Če vas je moj oče bil z biči, vas bom jaz s škorpionji. — In doživel je konec svojega kraljevstva. — No, ob koncu pa še sledeče za nasme: Volk ugrabi jagnje in ga trga. Jagnje se brani in brca na vse strani. Volk pa zareži: Tiho! Še pes ima rad mir pri jedi!

Ne tvegajte življenja! Vedno češče se dogajajo vsega obžalovanja vredni primeri, da je ob nameravanem prekoračenju državne meje po nedovoljenih potih in na nedopustnih mestih kdo ustreljen od obmejnih straž, ker se ni pokoroval pozivu straž. Državna meja je iz razumljivih vzrokov strogo zastražena in je neopažen prehod skoroda nemogoč. Obmejne straže imajo predpis, da po trikratnem pozivu streljajo na vsakogar, ki se ne ustavi. Večinoma so tihotapci, ki le zaradi malega dobička tvegajo življenje, izrabljajoč temo ali težko pristopno ozemlje. Mnogo je med žrtvami tihotapske strasti in usodne lahkomišljenosti rodbinskih očetov in celo takih, ki jim ni sile za preživljanje. Nedavno še se je pripetil v bližini Libelič žalosten slučaj, katerega krivda je samo na strani nesrečne žrtve. Strogi predpisi obmejnih stražnikov pač ne dovoljujejo drugega postopanja. Zato svarimo obmejno prebivalstvo, naj ne skuša prekoračevati državne meje po necarinskih potih in na nedopustnih mestih. Kogar pa zalotijo, naj se na klic: „stoj!“ takoj ustavi in tako zavaruje življenje.

Žitara ves (Občinska seja in še drugo). Na zadnji občinski seji se je sklenilo, da se bo za kritje cerkvenega računa na Reberci in v Klančah pobirala od reberskih faranov 32% cerkvena doklada. Posestnikom, trgovcem in lesnim trgovcem je bil predpisan cestni davek v že prej določeni višini. Prošnje za podpre so bile odklonjene. Vložen je bil nadalje oster protest proti predpisani bolniških stroškov nekega v vojni na eno oko oslapelega invalida, že vračunjena svota se mora občini vrniti in vojnemu invalidu dovo-

liti mesečno rento. Glede regulacije Bele se je vršil že drugi komisijski ogled in končno se je sporočilo, da je vlada pripravljena prevzeti regulacijo pod sledečimi pogoji: Stroški regulacije bi znašali skupno približno 300.000 šil. na 10 let. Od te svote bi odpadlo na interesente in občine Galicija, Rikarja ves in Žitara ves samo 30%. Od teh 30 odstotkov bi odpadla polovica na prostovoljno delovno službo, ostalo polovico pa bi kmetje plačali z delom. Belo bi se reguliralo od Miklavčevega mosta do izliva v Dravo. Pogoji so torej izredno ugodni in povsem je verjetno, da se bodo interesi z njimi strinjali, če nočejo sebi in svojim potomcem škode. — Pred tedni je počil žitarski veliki zvon. Zavarovan je bil za S 3.700 in upamo, da za ta denar dobimo spet nov, lep zvon, ki se ga bodo baje naročili pri firmi Grassmaier v Inomestu. — Letina kaže razun rži, ki je ponekod zelo redka in so jo morali celo podorati, še dobro, samo da nam nebo ne pošlje še kake šibe. Črešnje so obilno obrodile in so nekateri v skrbeh, kam jih zapraviti. — Miklavčev most so pričeli popravljati in je upati, da bo popravljen kljuboval vsem hudourjem.

Bistrica v Rožu. (Pogrešajo) Hermana Pošingerja, sina bivšega tovarniškega uradnika. Že začetkom junija je odšla manjša skupina izletnikov na planino. Imenovani se je na poti ločil od skupine in navedel, da hoče obiskati svojega znanca v Jugoslaviji. Od tiste dobe ne vedo zanj ne doma in ne v Jugoslaviji. Sumijo, da se je ponesrečil v skalovju, a rešilna ekspedicija doslej ni našla ničesar. Oče se je obrnil tudi do jugoslovanskega konzula v Celovcu, ki mu je izjavil, da v tistem času jugoslovanski orožniki niso nikogar prijeli.

Loga ves ob Vrbskem jezeru. (Stara okostja.) Pri kopanju jarka za vodovod, katerega napeljuje g. Valentin Urabl k svoji novi vili, so delavci naleteli med Kokalovo kajžo in Markijem v globini 60 cm na štiri človeška okostja. Pri dveh so našli uhane in bodalo. Poklicani večak iz Beljaka je mnenja, da so okostja stara okrog 1500 let. Ležala so proti vzhodu v sključeni legi. Lahko smo radovedni, kaj nam bodo zgodovinarji k nenavadnemu odkritju še povedali. Pa vam seve poročamo.

Grehinjski kloster (Kaj je spomlad priin odnesla). Kruh nam je že pošel in posestniki ga morajo kupovati do nove rži. Žita so razmeroma lepa, a redka. Zato nas skrbi prihodnost, posebno pa gospodarje v gorah, kjer sta rž in krompir glavni živež. — Po sadju nas že vprašujejo, pa jabolk ne bo nič, dočim si precej obetamo hrušk, ki bodo dale vsaj nekaj mošta, na katerega smo delavni ljudje tako navezani. — V svet je prišlo do junija 11 novih ljudi, a odšlo jih je 8, med njimi 3 otroci. Eden med njimi je šel v večnost po vodi. Ob Dravi vsaj so našli njegovo obleko. V obup ga je gnala mlada nevesta, ki ga ni hotela. Zvezali smo v letošnjem letu samo šele en par. — Dijakov imamo tri, dva nova pa hočeta študirati. Veselje starišev teh dijakov greni le pomanjkanje gotovine in visoka vzdrževalnina. — V binkoštni noči je nekdo napadel mladega kmeta Draginika, katerega so našli v jutro v postelji s krvavo rano na glavi. Vzelo mu je govorico in šele po tednih je zamogel spet spregovoriti. Medtem so prijeli orožniki njegovega brata, ki je v zaporu priznal zločinsko dejanje. — Tako je tudi v naših, od sveta odmaknjenih krajih vedno spot kaka novica.

Drobiž: Letovišča v deželi so razmeroma slabše obiskana kot lani. Na Baškem in Klopinskem jezeru je doseženo lansko število gostov, dočim je približno četrtnino manj tujcev ob Vrbskem in Osojsekm jezeru. Zelo slabo obiskano je Milštatsko jezero in zgornjekoroške doline. — V hotelu „Wörthersee“ pri Celovcu je bil otvorjen minulo soboto šahovski turnir med zastopniki vseh avstrijskih dežel. — Koncem julija bodo izdani novi novci za 50 g in 5 S. Prvi bodo iz nikla in z državnim grbom, drugi srebrni in s sliko Matere božje v Marijinem Celju. Stari novci in bankovci bodo potegnjeni iz prometa. — V Tinjah so izkopali v februarju umrlega Matijo Ukeša iz Rut pri Važenbergu, ker slutijo zastrupljenje. — Pogorelo je poslopje posestnika Franca Mörta v Žrelcu. — Požar je izbruhnil v zakristiji tinjske cerkve, pa so ga kmalu zadušili. — Tomaž Klemen, mesar na Miklavčevem, se

„Kar tako služi, za kos kruha pač in ne ve, komu...“

„Plesali ste!“ je poudaril župnik ostro.

Nekaj časa je bilo vse tiho. Krčmar Jerman se je umaknil v kot, kakor bi ga vse skupaj nič ne brigalo. Izza mize pri vratih se je pa vzdignil pijan fant in zakričal: „Kdo nam bo ukazoval? Prosti hočemo biti!“

Župnik je zagorel, nato je vstal, stopil k njemu in mu rekel pohlevno: „France, pojdi domov, mati so bolni, vidiš, ni lepo.“

Fant je vztreptal, ko se ga je doteknila duhovnikova roka. Pogledal je tovariše. Niti eden se ni smejal, pobledeli so, skrivali obraze, kakor bi se bali, da jih bo župnik spoznal.

Župan se je počasi približal:

„Kaj bi radi, gospod?“

Gospod Janez se je obrnil in razložil: „Ni lepo, Jerman, da dovoljuješ ples v postu, pa da take ljudi spravljáš h koncu, ki že tako nič nimajo. To sem mislil reči. Pojdiva, Petrinček!“

„Kam?“ je zrasel krčmar. „Godec ostane!“

„Pojdiva!“ je rekel mirno župnik in ga odvedel kot otroka.

Težka kletev se je oglasila za njima.

Tam pod klancem se je župnik ustavil in se obrnil h godcu:

„Ti, kaj te nosi greh delat zdaj v postu?“

„Greh?“ je zastokal Petrinček. „Kdo je

pomislil na to? Vso zimo nisem imel nič dela, komaj za dva, tri kovače. Ljudje kupujejo tovarniško obutev, kako naj pa živim? Jerman mi pa plača za vsak večer dva kovača. Moj Bog, kako bom pa otroke nasitil? Greh, kdo misli na greh? Ko je pa nekaj narobe na svetu.“

Župnik Janez je stal neodločno na cesti in se ni mogel obrniti proti župnišču. Čevljarjev blede obraz je potrdil resnico. Za vsakim grehom je sto vzrokov. Sivo nebo se je počasi jasnilo in motna mesečina je obsevala Petrinčka. Stal je upognjen in truden pred gospodom in harmonika na hrbtu mu je bila kot težko breme...

„Pojdi z menoj?“ se je naposled zamolklo vzdramil gospod župnik. Odvedel ga je v župnišče, naložil mu kruha, pa odrinil nekaj denarja.

Godec se je jecljaje zahvaljeval, stlačil vse v žepe in odhitel.

Župnik se je naslonil na okno in strmел na vas. Motna mesečina je razsvetljevala novo cesto.

„In vendarle bom moral hoditi po njej od človeka do človeka. Pobirati moram po grmovju ovco za ovco, tudi v goščo bo treba po tiste, ki so jih že načeli volcje.“ je zaključil misli in segel po brevirju.

Prihodnjo nedeljo po nauku je zbral prvih pet mož.

je na motornem kolesu močno poškodoval. Zadel je na gališkem cestnem ovinku ob tovrni avto. — Umrla je Terezija Černic v Tinjah. — Utonil je uslužbenec v čaškem gradu pri Čajni na Zili.

NAŠA PROSVETA

Jubilej „Zvezde“ v Hodišah.

Hodiška „Zvezda“ je predzadnjo nedeljo proslavila 30 letnico obstoja. Po vsebini nad vse bogati in pestri jubilejni dan je očitno dokazal globino in žilavost prosvetnega življenja v Hodišah, obenem pa pokazal, kolikoga pomena je dobro društvo za narodni dobrobit.

V jutro so se zbrali člani „Zvezde“ polnoštevilno k slovesni sv. maši ter pristopili k angelski mizi. Po sv. daritvi so se nato zbrali pred grobovi umrlih članov, predsednik je rajnim v znak hvaležnega spomina poklonil žalne vence, pevski zbor pa je zapel nagrobnično „Blagor mu, ki se spočije“.

Popoldanska prireditev se je vršila v domu sv. Jožefa in jo je posetilo številno občinstvo od blizu in daleč. Društveni predsednik je po zborovem odpevu himne „Tam za goro“ pozdravil došle goste, med njimi tudi konzula kraljevine Jugoslavije g. dr. Novačana in vicekonzula g. dr. Rankla, g. poslanca Ogrisa, č. svetnika Katnika, tajnika prosvetne centralne, nadalje zastopnike društev iz Loč, Št. Jakoba, Bilčova, Podljubelja, Borovca, Glinj, Kotmare vasi, Škofič in Loge vasi. V svojem govoru je naglasil fundamente prosvetnega življenja koroških Slovencev, ki so: Bog, narod in zemlja. Misel, ki je kot zlata nitka povezavala tudi ves ostali bogati spored v eno celoto! Sledila je deklamacija „Naš dom“ in nato nastop moškega zbora v pesmih „V hribih“ in „Ob večerni uri“. Društveni pokrovitelj č. župnik Starc je podal tridesetletno zgodovino „Zvezde“, ki se je iz skromnih, zaprek polnih pričetkov razvila v današnjo močno organizacijo z lastnim domom in discipliniranim članstvom. „Zvezda“ je danes živo ognjišče zdravega narodnega življenja v hodiški župniji, ker temelji na nezrušljivih idealih vere in narodnosti. Po deklamaciji „Mi vstajamo“ je moški, oz. mešani zbor odpel pod vodstvom g. Umeka pesmi „Morje Adrijsko“, in „Triglav“. V kratkem govoru je nato osrednji prosvetni tajnik podal sliko mladega naroda, ki kljub vsem neprilikam dobe kot dobro ukoreninjeno drevesce vedno spet poganja cvet in sad. Še je nastopil mešani zbor, nakar je društveni tajnik razdelil častne diplome trem najstarejšim, zaslužnim članom „Zvezde“ in sicer bivšemu podpreds. Antonu Prosekariju, neutrudljivemu društv. režiserju Pavlu Kričanju ter pevki in odbornici K. Ž. Z. Milki Lajčaher-jevi. Bogati spored je zaključila spevoigra „Kovačev študent“, ki je po izborni zasedbi posameznih vlog — omenimo le študenta Janeza in mater kovačino — mestoma izzvala med občinstvom viharne aplavze. Po zaključnih besedah č. pokrovitelja in pesmi „Lahko noč“ se je občinstvo vzradoščeno nad krasno uspelo prireditvijo razšlo. — Vrlim prirediteljem in sotrudnikom tako lepo uspelega jubileja kličemo: Bog Vas živi! ro.

Rožek (Mladinska prireditev). V nedeljo 24. junija smo pri nas obhajali praznik prvega sv. obhajila. Šestindvajset nedolžnih src je prvič sprejelo svojega najboljšega prijatelja. Veselja so žareli obrazi mladih prvoobhajancev. Popoldne je priredila dekliška in fantovska družina v svoji dvoranci dve igri „Najdena hči“ in „Prepirljiva sosedka“. Tudi pevci in tamburaši so prispevali, svoj del. Prireditev je prav prijetno potekla v zadovoljnost vseh gostov. Udeležba je bila kljub temu, da se ni raznašalo vabil, dovolj povoljna. Igralcem in sotrudnikom gre za lep uspeh polno priznanje.

Radiše. V nedeljo, dne 15. julija praznujemo na dvorišču pred župniščem naš materinski dan. Spored obsega igro „Mati in gruda“, petje, prizore, deklamacije in kratek nagovor. Začetek točno ob 3. uri. Pridite v obilnem številu!

GOSPODARSKI VESTNIK

Kam in kako s prašiči? Prodaja prašičev je iz znanih vzrokov zastala in pod tem trpijo marsikateri kmetije, ki so prej oddajale letno večje število prašičev in našle zanje dovolj in dobre kupce. Danes so kmetije povečini prisiljene, da jih pitajo sami. Samo kako? Največja napaka je, če se prašiči v poletju razvijajo brez dobre piče in se jih tudi v jesen le slabo krmi ter začne s prvim pitanjem šele, ko so že davno požrli stroške krmljenja. Ob koncu zime so — kot je bilo to tudi letos — cene najslabše. Zato bodi za letos glavno pravilo za prašičerejce: prodajo naj se po vsej možnosti izvede do novega leta, ker začne potem cena padati in si do poletja ne opomore. S pitanjem vigrdnih prašičev kaže hiteti: Mesarice naj bi bile izpitane še v poletju, špeharice vsaj do božiča. Ker so cene na trgu nizke, je treba hitro in ceno delati. Kdor razmetuje krmo celo leto in prodaja v najslabšem času, ima seve največjo izgubo. Špeharice naj se krmi z obilno zeleno krmo in dodaja le nekaj močne, da prašiči ne gladujejo, marveč se normalno razvijajo in pripravljajo na jesensko pitanje. Pri pravilnem krmljenju se mora njihova teža dvigniti mesečno vsaj za 10 kg. Za mesarice se priporoča kratko predpitje, ker so cene krmljenega žita razmeroma visoke. Do 35 kg teže naj se dobro krmi, do 60 kg teže naj se poklada tečno, beljakovinsto zelenje in tudi nekaj močne krme. Glavno pitanje mora biti končano vsaj v 6 tednih. Tako se doseže večjo težo in ker se boljše kvalitete ne plačuje z višjimi cenami, je tako krmljenje danes tudi najbolj gospodarsko.

Sejte več zelene koruze! Zelena koruza za krmo, pri nas ji pravimo tudi „fura“, je vredna večje pozornosti naših kmetov. Daje obilno in slastno krmo, ki prija posebno molznim kravam, pa tudi drugi govedi. Sejejo jo po strnišču in s tem izrabijo prostor, ki bi sicer ostal prazen. Zelena koruza daje tečno zeleno krmo do pozne jeseni, katere v tem času primankuje. Treba pa je je gnojiti z dobro vlečanim hlevskim gnojem, zemlja mora biti globoko obdelana, ker potrebuje koruza mnogo hrane in požene korenine precej globoko. Navadno se jo seje pregosto in zato ni pravih uspehov, ker se porabi preveč semen, rastline se ne morejo pravilno razvijati in trpijo preveč po suši. Treba jo je redko sejati, da raste hitro in da sočno krmo. Kar je ne pokrimo, jo lahko okisamo v jamah in kot kisla krma nam izbornu služi proti pomladi. Navadno jo pri nas sejemo samo v toplejših legah. Za krmo pa se da sejati tudi v višjih položajih, kjer bi drugače ne dozorela. Zelena koruza bo še vedno zrastle. Za kisanje korusa se pripravi betonsko jamo. Koruso se zreže na slamoreznici, jo zmeša z drugo zeleno krmo, otavo, pesnim in repnim listjem in vse skupaj dobro stlači v jamo, pokrije s slamo in povrhu z zemljo ter obteži. Pozimi je to izvrstna krma za mlečne krave, ki jo rade žro in po njej dobro molzejo.

Drva za davke. Deželna vlada je zvišala ceno za dolga bukova drva od 11.50 na 12.50 šilingov vsem onim posestnikom, ki hočejo z drvami plačati svoje davke. Obenem opozarja, da je 15. julij zadnji termin za prijavo. Borovih se ne sprejema več.

Ureditev prodaje mleka. Za prihodnje leto snuje vlada posebno ureditev prodaje mleka. Poljedelsko ministerstvo je predložilo osnutek, ki predvideva za mesto Dunaj ustanovitev posebnega prometnega urada za mleko in ki bo določil najvišjo količino mleka, ki se ga sme uvažati na Dunaj. Ta količina se bo nato v kontingentih razdelila na posamezne dežele. Prodajo mleka v deželah bodo uredili dež. glavarji sporazumno s kmetijskimi korporacijami, ki so tozadevne predloge že predložile. Vendar ni pričakovati, da bi nova odredba stopila v veljavo pred koncem leta.

Velikovški trg. Pitani voli 90—1.10, vprežni 80—85, mladi 70—80, molzne krave 65—85, klavne 60—80, telice 70—85, žive svinje 60—70, plemenski prašiči 70—80, ovce 50—60,

koze 45—60, pšenica 39—40, rž 29—30, oves 22, ječmen 24, koruza 18, ajda 18—20, krompir 20, apno 4.50—5.— šil. za 100 kg.

RAZNE VESTI

2000 m visok stolp. V letu 1937 bo v Parizu svetovna razstava in za to priliko namestavajo Francosi zgraditi 2000 m visok stolp, ki bo za celih 1700 m preskosil dosedanje svetovno čudo Eiffelov stolp, ki je visok komaj 300 m. Stolp bo imel obliko treh odprtih dežnikov, postavljenih drug nad drugim. Ob zračnih vojnih napadih bodo spuščali z najvišje strehe lovske aeroplane, na najvišjo streho pa bo vodila prava cesta za avtomobile, dolga 12 km.

Žuželke, okusna jed. Splošno je znano, da so polži in žabji kraki okusna jed. Vsaj za delikatese vajene želodce. Manj pa je znano, da afriški domačini kaj radi segajo po kobilicah in jih kuhane uživajo. Na severni in zahodni obali Afrike nabirajo zgodaj zjutraj gosence, jih suše par dni na soncu in jedo sirove. Menda so dobro sredstvo proti revmatizmu. Drugod spet zamesijo v kolače takozvane bele mravlje ali termite, katerih nalove na tisoče. V bližini afriških jezer lovijo muhe kungu, ki so manjše od naših komarjev in se dvigajo v gostih temnih oblakih iz jezera proti obali. Te muhe kuhajo in jedo kot neke vrste ocvirke. Do, dober tek!

Strahovita suša na Angleškem. Na Angleškem traja že več mesecev strašna suša, ki je prinesla popolno pomanjkanje vode. Ljudje jemajo vodo kar iz rek, v kolikor se tudi te niso posušile. Prebivalcem v mestu je zapovedana skrajna štednja z vodo. Suša ima za posledico velike požare gozdov, na neki kmetiji v pokrajini Essex je zgorelo 4000 kokoši in 10.000 jajec.

Moderna usmrteitev se izvrši s pomočjo strupenega plina. Tako so nedavno v ameriški državi Kolorado obsodili na smrt s strupenim plinom Williama Kelley, ki je umoril nekega farmarja. Odvedli so ga v plinsko sobo, odprli mehničnim potom ventil in v par sekundah ga je plin omamil ter po 10 minutah je nastopila smrt. Skozi steklena vrata so sodniki in zdravnik opazovali učinek strupenega plina.

Smrtni žarki. Ameriški inženjer Langoria je nedavno predaval o svojih poizkusih s smrtnimi žarki, ki jih pridobiva s pomočjo nekega posebno skonstruiranega električnega aparata. S pomočjo teh žarkov se mu je posrečilo, da je usmrtil na večjo daljavo zajce, pse in mačke. Žarki učinkujejo tako, da se kri takoj spremeni v vodo. Z istim uspehom je poizkušal svoje žarke na leteče golobe, ki so zadeti po žarkih takoj padli na zemljo. — Sedaj poročajo iz Omahe, da so slični javni poizkusi s smrtnimi žarki prepovedani.

Tudi poizkusi. Nedavno so v nekem znanstvenem zavodu skušali dognati, kako vplivajo gramofonske plošče, na katerih so posneti razni živalski glasovi, na druge živali. Tako so postavili pred gramofon psa in zaigrali na gramofonu ploščo s posnetkom mačkinega mičkanja. Z glasnim lajanjem se je pes zagnal v gramofon in iskal mačko, ki je morala po njegovi pameti biti skrita v njem. Petelinu so predvajali kokodajskanje kokoši z gnezda, nakar je petelin začel ponosno peti svojo pesem. Ujet krakulj se je na posnetek čivkanja piščet takoj namršil in pripravil na napad.

Prijetna zavest. Tri stare vaške vdove so sede na klopici in se pogovarjale. Pa vzdihne ena: „Zdaj imamo svoje može tam gori v nebesih, ah!“ Druga: „Oh, vsaj vemo, kje so!“

Eno in dvodružinsko posestvo

s ali brez zemljišča, v zelo lepem kraju Koroške, poslopja dobro ohranjena in trdo krita, v bližini železnice, se pod ugodnimi plačilnimi pogoji proda. Posestvi sta posebno prikladni za nameščence ali penzioniste. Obrniti se je na: Hranilnica in posojilnica v Podravljah, p. Föderlach. 71

Kuharica, več let samostojna, želi stopiti v službo v župnišče ali v kako drugo pošteno rodbino. Naslov v upravi lista. 72